

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ LIMITED COMPANIES

ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Είναι επιχείρηση με ιδιοκτήτες οι οποίοι ονομάζονται μέτοχοι και το κεφάλαιό της χωρίζεται σε μερίδια ίσης αξίας, τα οποία ονομάζονται μετοχές.

Ο κάθε μέτοχος (ιδιοκτήτης) κατέχει αντίστοιχες μετοχές με τα χρήματα που έχει συνεισφέρει στην επιχείρηση, δηλαδή, οι μετοχές που κατέχει αξίζουν όσο τα χρήματα που τοποθέτησε ο μέτοχος στην επιχείρηση

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Μ.Ε.Π.Ε.

1. Αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα, δηλαδή έχει ξεχωριστές υποχρεώσεις έναντι του νόμου από τους ιδιοκτήτες της
2. Η ευθύνη των μετόχων της είναι περιορισμένη, δηλαδή δεν επιβαρύνονται για χρέη και υποχρεώσεις. Το μόνο που κινδυνεύουν να χάσουν οι μέτοχοι είναι τα χρήματα που τοποθέτησαν
3. Η διοίκηση δεν ασκείται κατ' ανάγκην από τους μετόχους αλλά συνήθως από διορισμένο διευθυντή

ΕΙΔΗ Μ.Ε.Π.Ε.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ιδιοκτήτες μπορεί να είναι ένα
άτομο μέχρι 49

Η μεταβίβαση των μετοχών
υπόκειται σε περιορισμούς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ιδιοκτήτες μπορούν να είναι
από 7 πρόσωπα μέχρι
απεριόριστο αριθμό

Η μεταβίβαση των μετοχών
γίνεται ελεύθερα μέσω του
χρηματιστηρίου

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

	ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (LIMITED COMPANY)	ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ (SOLE TRADER)
Separate legal entity (Διακριτή νομική οντότητα)	<u>Διακριτή νομική οντότητα</u> (Separate legal entity) Η επιχείρηση από νομικής πλευράς είναι ξεχωριστή οντότητα με δικαιώματα και υποχρεώσεις (M)	<u>Δεν αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα</u> (Not separate from the business) Δηλαδή οι ιδιοκτήτες και η επιχείρηση από νομικής πλευράς είναι ίδια οντότητα παρόλο που από λογιστικής πλευράς έχουν ξεχωριστή λογιστική υπόσταση (separate business entity)
Ευθύνη (Liability)	<u>Περιορισμένη η ευθύνη των ιδιοκτητών</u> (Limited liability of the owners). Οι ιδιοκτήτες δεν ευθύνονται για τα χρέη της εταιρείας (Π)	<u>Απεριόριστη ευθύνη των ιδιοκτητών</u> (Unlimited liability of the owners). Οι ιδιοκτήτες έχουν προσωπική ευθύνη για τα χρέη της επιχείρησης και η προσωπική τους περιουσία διατίθεται στους πιστωτές
(Ιδιοκτησία) Ownership	<u>Κοινή ιδιοκτησία των μετόχων</u> (Jointly owned by shareholders) Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των μετόχων και η μεταβίβαση ιδιοκτησίας είναι σχετικά εύκολη, συγκριτικά με άλλες μορφές επιχειρήσεων, χωρίς να χρειάζεται έγκριση από τους άλλους ιδιοκτήτες (Π)	<u>Οι ιδιοκτήτες</u> <u>Συνεταιρισμοί</u> Στη περίπτωση συνεταιρισμού η περιουσία ανήκει στους συνεταίρους και μπορούν να την πάρουν μαζί τους κατά την αποχώρησή τους
Διοίκηση (Management)	<u>Διαχωρισμός μεταξύ ιδιοκτησίας και διοίκησης</u> (Separation between Ownership and management) Το Διοικητικό Συμβούλιο (συνήθως ο πρόεδρος), το οποίο εκλέγεται από τους μετόχους, έχει την αρμοδιότητα για τις καθημερινές δραστηριότητες. Αυτό επιτρέπει στη διοίκηση την πρόσληψη έμπειρων και ταλαντούχων υπαλλήλων για την διαχείριση της επιχείρησης (Π) <u>Διευθυντές (Directors)</u> —Οι διευθυντές τους υπόκεινται σε περισσότερες νομοθετικές υποχρεώσεις σε σύγκριση με τους διευθυντές των επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής (M)	Συνήθως ο ιδιοκτήτης είναι και αυτός που διευθύνει την επιχείρηση.
Έλεγχος (Audit)	<u>Ετήσιος έλεγχος</u> (Annual audit) Υπόκεινται σε υποχρεωτικό ετήσιο έλεγχο, που είναι συνήθως δαπανηρός. Είναι επίσης υποχρεωμένες να δημοσιοποιούν τις Οικονομικές τους Καταστάσεις. (M)	<u>Ετήσιος έλεγχος</u> (Annual audit) Δεν είναι υποχρεωμένες να δημοσιοποιούν τις Οικονομικές τους Καταστάσεις αλλά ο ετήσιος έλεγχος(audit) είναι υποχρεωτικός

Ίδρυση Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (Formation)

Για την ίδρυση εταιρείας αυτής της μορφής απαιτείται η σύνταξη ενός εγγράφου που ονομάζεται **Καταστατικό (Memorandum of Association)**. Αυτό πρέπει να περιέχει τουλάχιστο τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) Το όνομα της εταιρείας ακολουθούμενο από τη λέξη "**Limited**"
- β) Την έδρα της εταιρείας
- γ) Το σκοπό ίδρυσης της εταιρείας
- δ) Το ότι η ευθύνη των μετόχων είναι περιορισμένη
- ε) Το μετοχικό κεφάλαιο με το οποίο η εταιρεία σκοπεύει να εγγραφεί και σε πόσες μετοχές θα διαιρείται

Μετοχικό κεφάλαιο (Share capital)

- **Μετοχή (share)** είναι το ελάχιστο μερίδιο στο οποίο διαιρείται το κεφάλαιο της εταιρείας. Είναι τίτλος που αντιπροσωπεύει ορισμένη περιουσιακή αξία και ενσωματώνει ορισμένα δικαιώματα που μπορούν να μεταβιβαστούν σε άλλο πρόσωπο
- Οι μετοχές κατά την έκδοσή τους προσφέρονται για **δημόσια εγγραφή (public issue)** στο κοινό και ύστερα από την εκχώρησή τους μπορούν να μεταβιβαστούν ελεύθερα από πρόσωπο σε πρόσωπο
- **Ονομαστική Αξία μετοχής (Nominal value, Face value or par value of a share)**
- Είναι το ποσό που αναγράφεται σε κάθε μετοχή. Μπορεί να είναι 10 σεντ, 25 σεντ, 50 σεντ, €1, €2 κλπ. Η τιμή έκδοσης των μετοχών από την εταιρεία στους μετόχους μπορεί να είναι η ίδια ή και μεγαλύτερη, από την ονομαστική της αξία.

Μετοχικό κεφάλαιο (Share capital)

- **Ονομαστικό ή Εγκεκριμένο Μετοχικό Κεφάλαιο (Authorised share capital)**

Είναι ο **μέγιστος αριθμός μετοχών** που δικαιούται η εταιρεία να εκδώσει βάση του καταστατικού της

- **Εκδοθέν Μετοχικό Κεφάλαιο (Issued capital):**

Είναι το μέρος του Εγκεκριμένου Κεφαλαίου το οποίο η εταιρεία έχει εκδώσει στο κοινό. Μπορεί να είναι ίσο ή μικρότερο από το Ονομαστικό Κεφάλαιο.

Παρουσιάζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Statement of Financial Position)

Ο αριθμός των εκδοθέντων μετοχών χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του μερίσματος, δηλαδή το μέρος από τα κέρδη (divident) που θα πάρουν οι μέτοχοι

- **Market value:** Είναι η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής μιας Δημόσιας εταιρείας όπως καθορίζεται από την αγορά (προσφορά και ζήτηση) και ανακοινώνεται από το χρηματιστήριο. Η τιμή αυτή δεν έχει καμία σημασία κατά την ετοιμασία των Οικονομικών Καταστάσεων της επιχείρησης

Μετοχικό κεφάλαιο (Share capital)

- **Ζητηθέν Μετοχικό Κεφάλαιο (Called-up capital):**

Στην περίπτωση της εξόφλησης της αξίας των μετοχών με δόσεις (by instalments) η εταιρεία ζητά κατά διαστήματα από τους μετόχους μέρος της αξίας των μετοχών μέχρι την πλήρη εξόφληση. Το μέρος αυτού του κεφαλαίου που κλήθηκαν οι μέτοχοι να πληρώσουν, ονομάζεται Ζητηθέν Κεφάλαιο (Called - up Capital)

- **Μη Ζητηθέν Μετοχικό Κεφάλαιο (Uncalled Share Capital or Subscribed Capital not yet paid)**

Είναι το μέρος του κεφαλαίου που εκδόθηκε, αλλά δεν έχει φθάσει ακόμα ο χρόνος της πληρωμής του και ως εκ τούτου δεν έχουν κληθεί οι μέτοχοι να το πληρώσουν

- **Paid-up capital:**

Το μέρος του εκδοθέντος κεφαλαίου που έχει συνολικά ζητηθεί και πληρωθεί από τους μετόχους

Κατηγορίες Μετοχών (Types of Shares)

ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

ORDINARY SHARES

ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

PREFERENCE SHARES

Κοινές ή Συνήθεις Μετοχές (Ordinary Shares or Equity)

Κοινές μετοχές είναι εκείνες που δίνουν στους κατόχους τους τα πιο κάτω δικαιώματα:

- ✓ Συμμετοχής **και ψήφου**, στις Γενικές Συνελεύσεις για την εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου
- ✓ Συμμετοχής στα κέρδη, δηλαδή ανάλογα με τα κέρδη και τον οικονομικό προγραμματισμό της εταιρείας, τους δίνεται μέρος των κερδών που λέγεται **μέρισμα** (dividend) το οποίο όμως **δεν είναι σταθερό** κάθε χρόνο
- ✓ Συμμετοχής στη διανομή του μετοχικού κεφαλαίου σε περίπτωση διάλυσης της εταιρείας

Προνομιούχες Μετοχές (Preference Shares)

Προνομιούχες μετοχές είναι εκείνες που παρέχουν στους κατόχους τους ορισμένα πρόσθετα δικαιώματα σε σύγκριση με τους κατόχους κοινών μετοχών. Τα βασικότερα είναι τα ακόλουθα:

- ✓ Το δικαίωμα να παίρνουν **πρώτοι το μέρισμά τους (dividend)**
- ✓ Το μέρισμα υπολογίζεται σαν ένα **σταθερό ποσοστό** πάνω στην ονομαστική αξία των μετοχών
- ✓ Το δικαίωμα να εισπράξουν **πρώτοι ολόκληρη την ονομαστική αξία των μετοχών** τους σε περίπτωση διάλυσης της εταιρείας

Προνομιούχες Μετοχές (Preference Shares)

❖ Εξαγοράσιμες προνομιούχες μετοχές (Redeemable Preference shares)

Επαναγοράζονται σε καθορισμένη μελλοντική ημερομηνία
Την ημερομηνία αυτή οι μετοχές ακυρώνονται και εξοφλούνται
Δεν θεωρείται μετοχικό κεφάλαιο και ταξινομείται ως μη τρέχουσα υποχρέωση (Non-current liabilities) στο SOFP

❖ Μη εξαγοράσιμες προνομιούχες μετοχές:

(Irredeemable Preference shares)
Παραμένουν επ'άοριστον
Κατατάσσονται ως ίδια κεφάλαια(equity) στο SOFP.

❖ Συσσωρευτικές προνομιούχες μετοχές (Cumulative Preference shares)

Αν δεν πληρωθεί μέρισμα σε ένα δεδομένο έτος, αυτό συσσωρεύεται και οφείλεται στους μετόχους κατά το επόμενο έτος
Πρέπει να καταβληθεί πριν από τις κοινές μετοχές

❖ Μη συσσωρευτικές προνομιούχες μετοχές

(Non-cumulative Preference shares)
Δίνουν μέρισμα μόνο τα χρόνια που υπάρχουν κέρδη χωρίς να δίνουν το δικαίωμα της συσσώρευσης
Κατατάσσονται ως ίδια κεφάλαια (equity) στο SOFP.

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ (RESERVES)

Αποθεματικά είναι τα κέρδη που συσσωρεύει η εταιρεία (δεσμεύονται από τα διαθέσιμα κέρδη ή άλλα πλεονάσματα και μεταφέρονται σε κατάλληλους λογαριασμούς) για να χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξη και επέκταση της επιχείρησης ή την αντιμετώπιση απρόοπτων αναγκών.

Διακρίνονται σε:

A. ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ (CAPITAL RESERVES)

Μη διανεμηθέντα αποθεματικά (Non-distributable reserves)

Η δημιουργία τους είναι υποχρεωτική κάτω από κάποιες προϋποθέσεις. Δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πληρωμή μερίσματος

Revaluation reserve **(Αποθεματικό επανεκτίμησης)**

Δημιουργείται όταν υπάρχει κέρδος από την επανεκτίμηση στοιχείου μη κυκλοφοριακού ενεργητικού

Αντιπροσωπεύει κέρδος που δεν έχει πραγματοποιηθεί ακόμη και γι' αυτό δεν μπορεί να διατεθεί σαν μέρισμα

Share premium **(Αποθεματικό Έκδοσης Μετοχών υπέρ το άρτιο)**

Είναι η υπέρβαση της τιμής έκδοσης μιας μετοχής από την ονομαστική της αξία

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να καλύψει τα έξοδα μιας νέας έκδοσης μετοχών ή μπορεί να μετατραπεί σε μετοχικό κεφάλαιο (bonus issue)

B. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΟΔΩΝ (REVENUE RESERVES)

Διανεμηθέν αποθεματικό (Distributable reserves)

Δεσμεύονται εθελοντικά από τα διανεμητέα κέρδη (αδιανεμήτα κέρδη) και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πληρωμή μερίσματος

General Reserve

(Γενικό αποθεματικό)

Σχηματίζεται σταδιακά, χρόνο με χρόνο, με τη μεταφορά κερδών που διαφορετικά θα διανέμονταν στους μετόχους

Αποτελεί ένδειξη από τους διευθυντές προς τους μετόχους ότι παρόλο που αυτά τα αποθέματα θα μπορούσαν να διατεθούν σαν μέρισμα κατακρατούνται στην επιχείρηση για μελλοντική ανάπτυξη

Accumulated Profits

Είναι το σύνολο των κερδών από την ίδρυση της εταιρείας μείον το σύνολο των μερισμάτων

Στη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Statement of Financial Position) τα αποθεματικά εμφανίζονται αμέσως μετά το Μετοχικό Κεφάλαιο ως εξής:

	€000	€000
Equity & Liabilities		
Equity		
Ordinary share capital	X	
Irredeemable preference share capital	X	
Share premium	X	
Other reserves	X	
Retained earnings	X	X

Μέρισμα - (Dividend)

- Είναι το μέρος των κερδών της εταιρείας, που δικαιούται να πάρει ο μέτοχος
- Η εταιρεία μπορεί να πληρώσει μέρισμα σαν προκαταβολή κατά τη **διάρκεια του χρόνου (interim dividend)** κάνοντας την πιο κάτω εγγραφή για κάθε είδος μετοχής:

Dr Retained earnings (Statement of changes in Equity)	(X)
Cr Bank	(X)

- Στο τέλος του χρόνου η εταιρεία μπορεί να προτείνει μέρισμα για τις συνήθεις μετοχές. Αυτό είναι γνωστό σαν προτεινόμενο μέρισμα **(final/proposed dividend)** που για να καταβληθεί πρέπει πρώτα να εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση.

- Στην περίπτωση που μέρος του μερίσματος που οφείλεται στους προνομιούχους μετόχους δεν πληρωθεί μέχρι το τέλος της χρονιάς, τότε αποτελεί υποχρέωση της επιχείρησης, γίνεται η ακόλουθη εγγραφή και εμφανίζεται στα Current Liabilities:

Dr	Retained earnings (Statement of changes in Equity)	(X)
Cr	Preference Dividend Due	(X)

- Στο τέλος του χρόνου η εταιρεία μπορεί να προτείνει μέρισμα για τις συνήθεις μετοχές. Αυτό είναι γνωστό σαν προτεινόμενο μέρισμα **(final/proposed dividend)** που για να καταβληθεί πρέπει πρώτα να εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση.

Έκδοση Μετοχών

Issue of Shares

Οι μετοχές μπορεί να διατεθούν στην ονομαστική στους αξία (**at par value**) ή υπέρ το άρτιο (**at a premium**), δηλαδή πάνω από την ονομαστική τους αξία

Example

1. Bella plc issues 10.000 ordinary shares at par. The nominal value of each share is €1 each

Required

Show the journal entry to record the transaction.

The journal entry is:

	€	€
Dr Cash (€1 x 10.000)	10.000	
Cr Ordinary share capital		10.000

Έκδοση Μετοχών

Issue of Shares

Example

2. Bella plc issues 10.000 ordinary shares at €1.50 each. The nominal value of each share is €1 each

Required

Show the journal entry to record the transaction.

The journal entry is:

	€	€
Dr Cash (€1 x 10.000)	15.000	
Cr Ordinary share capital		10.000
Cr Share Premium		5.000

Έκδοση Δικαιωμάτων Αγοράς

Rights Issue

Η έκδοση δικαιωμάτων αγοράς μετοχών απευθύνεται στους υφιστάμενους (εγγεγραμμένους) μετόχους της εταιρείας δίνοντας τους την ευκαιρία να αγοράσουν μετοχές σε συγκεκριμένη τιμή (συνήθως πιο χαμηλή από την τιμή αγοράς αλλά όχι κάτω από την ονομαστική).

Example

Oreo Ltd has 100.000 €1 ordinary shares in issue, which were issued at a premium of 40 cent each. The current price of its share is €2.00 per share.

Oreo Ltd has announced a 1 for 4 rights issue of €1.50 per share.

Required:

Show the journal entry to record the rights issue

The journal entry is:

	€	€
Dr Cash (€1.5 x 25.000)	37.000	
Cr Share premium (€0.5 x 25.000)		12.500
Cr Ordinary share capital (€1.0 x 25.000)		25.000

Statement of a Financial Position (extract)

	€	
Equity & Liabilities		
Equity		
Ordinary share capital (100.000+25.000)	125.000	
Share premium (40.000+12.500)	52.000	

Δωρεάν έκδοση μετοχών (Bonus Issue or Capitalisation issue)

- Δωρεάν έκδοση μετοχών στους υφιστάμενους μετόχους κατ' αναλογία της υφιστάμενης συμμετοχής τους η οποία **δεν αφορά είσπραξη χρημάτων**
- Για την έκδοση μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε αποθεματικό, αλλά κατά προτίμηση χρησιμοποιείται το μη διανεμηθέν αποθεματικό, δηλαδή τα κεφαλαιουχικά αποθεματικά όπως το αποθεματικό από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (share premium)

Η εγγραφή για την πιο πάνω έκδοση έχει ως ακολούθως:

Dr	Share premium(Or other reserve)	(X)
Cr	Share capital (Nominal value)	(X)

Ομόλογα/Χρεόγραφα (Debentures, bonds)

Ένας άλλος τρόπος εξεύρεσης κεφαλαίων για τις ανάγκες της εταιρείας εκτός από την έκδοση μετοχών, είναι η έκδοση ομολογιών. Η ομολογία είναι δανειακός τίτλος. Δηλαδή, κάποιος που αγοράζει ένα ομόλογο με ονομαστική αξία €100, στην ουσία δανείζει την εταιρεία €100.

- Η ονομαστική αξία θα αποπληρωθεί μετά από συγκεκριμένη χρονική περίοδο
- Ένα σταθερό επιτόκιο πάνω στην ονομαστική αξία πρέπει να πληρώνεται στον κάτοχο του ομολόγου

Διαφορές Μετοχών - Ομολόγων

Μετοχές	Ομόλογα
Ο μέτοχος (shareholder) είναι ιδιοκτήτης και έχει δικαίωμα ψήφου	Ο κάτοχος ομολόγων (debenture holder) δεν είναι μέτοχος αλλά δανειοδότης και δεν έχει δικαίωμα ψήφου
Το μετοχικό κεφάλαιο δεν επιστρέφεται (low risk)	Τα ομόλογα έχουν ημερομηνία λήξης και πρέπει να αποπληρωθούν κατά τη λήξη τους (high risk)
Μερίσματα πληρώνονται μόνον αν υπάρχουν κέρδη μετά από απόφαση των διευθυντών (παρουσιάζονται στο Statement of changes in Equity)	Η εταιρεία είναι υποχρεωμένη να πληρώνει τόκους (finance cost) είτε υπάρχουν κέρδη είτε όχι
Κατά τη διάλυση της επιχείρησης έχουν δικαίωμα στα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας που απομένουν μετά την αποπληρωμή των πιστωτών	Οι κάτοχοι ομολόγων δεν έχουν κανένα δικαίωμα στα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης